

International Science Group

ISG-KONF.COM

III
INTERNATIONAL SCIENTIFIC
AND PRACTICAL CONFERENCE
"THEORETICAL ASPECTS OF EDUCATION
DEVELOPMENT"

Warsaw, Poland
January 24 - 27, 2023

ISBN 979-8-88896-541-2

DOI 10.46299/ISG.2023.1.3

THEORETICAL ASPECTS OF EDUCATION DEVELOPMENT

Proceedings of the III International Scientific and Practical Conference

Warsaw, Poland
January 24 – 27, 2023

UDC 01.1

The 3th International scientific and practical conference “Theoretical aspects of education development” (January 24 - 27, 2023) Warsaw, Poland. International Science Group. 2023. 569 p.

ISBN – 979-8-88896-541-2

DOI – 10.46299/ISG.2023.1.3

EDITORIAL BOARD

<u>Pluzhnik Elena</u>	Professor of the Department of Criminal Law and Criminology Odessa State University of Internal Affairs Candidate of Law, Associate Professor
<u>Liudmyla Polyvana</u>	Department of Accounting and Auditing Kharkiv National Technical University of Agriculture named after Petr Vasilenko, Ukraine
<u>Mushenyk Iryna</u>	Candidate of Economic Sciences, Associate Professor of Mathematical Disciplines, Informatics and Modeling. Podolsk State Agrarian Technical University
<u>Prudka Liudmyla</u>	Odessa State University of Internal Affairs, Associate Professor of Criminology and Psychology Department
<u>Marchenko Dmytro</u>	PhD, Associate Professor, Lecturer, Deputy Dean on Academic Affairs Faculty of Engineering and Energy
<u>Harchenko Roman</u>	Candidate of Technical Sciences, specialty 05.22.20 - operation and repair of vehicles.
<u>Belei Svitlana</u>	Ph.D., Associate Professor, Department of Economics and Security of Enterprise
<u>Lidiya Parashchuk</u>	PhD in specialty 05.17.11 "Technology of refractory non-metallic materials"
<u>Levon Mariia</u>	Candidate of Medical Sciences, Associate Professor, Scientific direction - morphology of the human digestive system
<u>Hubal Halyna Mykolaiivna</u>	Ph.D. in Physical and Mathematical Sciences, Associate Professor

83.	Тарасенко Г.С., Нестерович Б.І. РОЛЬ ДУХОВНО-ЦІННІСНОЇ САМОРЕАЛІЗАЦІЇ У ФОРМУВАННІ ЕКОЛОГІЧНОЇ КУЛЬТУРИ ВЧИТЕЛЯ	384
84.	Тимків І.С., Боцюрко Ю.В., Близнюк М.В., Тимків І.В., Венгрович О.З. ФАКТОРИ ЯКІСНОГО ВИКЛАДАННЯ	389
85.	Тюріна В.О., Марченко О.Г., Солохіна Л.О. КВЕСТ-ТЕХНОЛОГІЇ ЯК ФАКТОР ФОРМУВАННЯ КРИТИЧНОГО МИСЛЕННЯ МАЙБУТНІХ ОФІЦЕРІВ ПОЛІЦІЇ	392
86.	Федін М.В., Прохорова С.В., Тіткова О.В., Соболева К.Б., Решетіло О.В. ВПЛИВ СТИЛІВ НАВЧАННЯ НА ВИЖИВАННЯ ЗНАНЬ У ЗДОБУВАЧІВ ВИЩОЇ ОСВІТИ	397
87.	Чиченьова О.М., Новікова І.В. DEVELOPMENT OF AGILITY AND INTELLIGENCE IN HIGHER EDUCATION STUDENTS WITH THE HELP OF MOBILE GAMES DURING PHYSICAL EDUCATION CLASSES	400
88.	Човганюк О.С., Гаман І.О., Василечко М.М., Кочержат О.І., Вацеба Б.Р. РОЗВИТОК У ЗДОБУВАЧІВ МЕДИЧНОЇ ОСВІТИ НАВИЧОК SOFT SKILLS ПРИ РОБОТІ З ХВОРИМИ В УМОВАХ ВІЙНИ	403
PHARMACEUTICS		
89.	Богату С.І., Колеснік О.Л. ВИКОРИСТАННЯ ЛІКАРСЬКИХ РОСЛИН ДЛЯ ЛІКУВАННЯ ЗАПАЛЬНИХ ЗАХВОРЮВАНЬ ПАРОДОНТА У ПАЦІЄНТІВ ІЗ ХЕЛІКОБАКТЕРІОЗОМ	406
90.	Дородних А.В., Богату С.І. ФАРМАКОГНОСТИЧНИЙ АНАЛІЗ ЛІКАРСЬКОГО ЗБОРУ ДЛЯ ЛІКУВАННЯ ХРОНІЧНОГО РЕЦИДИВУЮЧОГО СТОМАТИТУ	413
PHILOLOGY		
91.	Kamienieva I. THE ROLE OF LANGUAGE IN THE PROBLEM OF UNDERSTANDING-MISUNDERSTANDING OF TEXTS	417
92.	Kiyko S. STRUKTURELL-SEMANTISCHE BESONDERHEITEN DER DEUTSCHEN PÄDAGOGISCHEN TERMINOLOGIE	419

ФАРМАКОГНОСТИЧНИЙ АНАЛІЗ ЛІКАРСЬКОГО ЗБОРУ ДЛЯ ЛІКУВАННЯ ХРОНІЧНОГО РЕЦИДИВУЮЧОГО СТОМАТИТУ

Дородних Анна Вікторівна,
студентка 6 курсу фармацевтичного факультету,
Одеський національний медичний університет

Богату Світлана Ігорівна,
к.мед.н.,
старший викладач кафедри фармакології та фармакогнозії,
Одеський національний медичний університет

Актуальність. Стоматит – це одне з найпоширеніших запальних захворювань слизової оболонки порожнини рота. Кожна людина хоча б один раз стикалася зі стоматитом з різних причин, серед яких можуть бути різноманітні фактори: бактеріальна, вірусна інфекція, механічна травма, фізико-хімічне ушкодження, сенсibilізація організму та імунологічні порушення, соматична патологія тощо. Слизова оболонка порожнини рота є потужним рецепторним полем, яке сприймає сигнали навколишнього середовища та часто є першим місцем прояву захворювань внутрішніх органів та систем. Більше 30 системних захворювань супроводжуються утворенням афт та розвитком афтозного стоматиту, який повторюючись більше двох разів на рік перетворюється на хронічний рецидивуючий афтозний стоматит (ХРАС). За даними різних авторів поширеність ХРАС становить 5-66% у загальній популяції. Частота рецидивів афтозного стоматиту становить більше 50% впродовж 3 місяців. Поширеність ХРАС у всьому світі серед дітей та підлітків вища, ніж серед дорослих. ХРАС виникає переважно у віці 10-40 років, вражаючи людей активного працездатного віку [1,2].

На сьогоднішній день немає чітко встановленого протоколу лікування ХРАС, що було підтверджено Кокранівським оглядом. Це пояснюється відсутність чіткої етіології, тому лікування даного захворювання, в основному, є емпіричним та спрямованим на зменшення місцевих симптомів. Місцеве лікування передбачає застосування болезаспокійливих та знеболюючих засобів, антибіотиків місцево. Тим не менш, ці методи лікування афт є незадовільними і не є оптимальними через побічні ефекти, що спостерігаються, та рецидивування захворювання [2].

Тому доцільним та своєчасним є пошук нових лікарських засобів із протизапальними, антибактеріальними, ранозагоювальними властивостями.

Перспективними для пошуку в даному аспекті є лікарські рослини (ЛР) та лікарська рослинна сировина (ЛРС), біологічно активні речовини яких можуть проявляти широкий спектр фармакологічної активності. Лікарські рослини, як відомо, мають антибактеріальну, протигрибкову, протизапальну та

антиоксидантну дію. Останні дослідження показують, що лікарські засоби на рослинній основі можуть бути запропоновані як додаткові лікарські засоби у комплексному лікуванні ХРАС або як альтернатива хімічно синтезованим лікарським засобам із протизапальною, антибактеріальною активністю.

Тому актуальною залишається розробка нових лікарських засобів на рослинній основі із перерахованими вище властивостями. До таких рослин можуть належати звіробій звичайний, полин гіркий, горіх волоський, комплексне використання яких ще не було вивчене при запальних захворюваннях слизової оболонки порожнини рота.

Мета роботи: були збирання, заготівля та фармакогностичний аналіз досліджуваних рослин з подальшим екстрагуванням рослинної сировини.

Матеріали і методи. В ході даної роботи були використані фармакогностичний та фізико-хімічний методи аналізу

Результати дослідження. Дані лікарські рослини були обрані в результаті вивчення основних ланок та ключових моментів патогенезу ХРАС, попередньому аналізу наукової літератури щодо фітохімічного складу лікарської сировини цих рослин.

Збирання та заготівлю лікарської сировини проводили згідно з рекомендаціями Державної фармакопеї України [3], в період, коли рослини накопичують максимальну кількість біологічно активних речовин.

Всі рослини були зібрані на території Одеської області.

Заготівлю сировини трави звіробою звичайного проводили у фазу цвітіння, до появи незрілих плодів. При заготівлі зрізали верхівки рослини довжиною 25-30 см. Траву сушили на горищі під навісом.

Заготівлю сировини трави полину гіркого проводили у два етапи. Прикореневе листя та листоносні пагони збирали до цвітіння рослини. Квітконосні верхівки (траву) зрізали завдовжки 20-25 см під час цвітіння полину. Якщо запізнитися із сушінням сировини, то трава при висиханні темніє. Зібрану сировину розкладали тонким шаром і швидко сушили па горищі під навісом.

Заготівлю сировини листя горіху волоського проводили на початку літа (червень), коли вони вже досягли повного розміру і мали бальзамічний запах. Листя обривали і збирали у мішки, потім обривали листочки з основного черешка. Не можна збирати листя вологим, так як при сушінні вони чорніють. Сушили листя на горищах під залізним дахом, розстилаючи тонким шаром (2-3 см) на папері або тканині і періодично перемішували.

Далі було проведено фармакогностичний аналіз досліджуваної лікарської рослинної сировини – трави звіробою звичайного, трави полину гіркого та листя горіху волоського – та виявлено основні відмінні морфологічні ознаками даної сировини.

Відмінними морфологічними ознаками *трави звіробою звичайного* є: наявність в мезофілі листа вмістищ 3 типів: округлі безбарвні по всій поверхні, вмістилища з маслянистим вмістом - подовжені вздовж жилок і округлі по краю, округлі та овальні темно-фіолетові пігментовані вмістища по краю листа; наявність епідермальних клітин зі звивистими стінками з потовщеннями у

вигляді чоток; наявність продихів анізоцитного типу, які зустрічаються тільки на нижній стороні листа; елементи квітки – чашолистки та пелюстки – з такими ж діагностичними ознаками, як у листя, крім того клітини пелюсток містять помаранчеві хромопласти та мають сильно звивисті стінки; тичинки з 2 пильниками, що несуть гладкі пилкові зерна з 3 порами, епідерміс тичинкових ниток зі складчастою кутикулою, мезофіл – з помаранчевими хромопластами.

Відмінними морфологічними ознаками *трави полину гіркого* є: наявність звивистих клітин епідермісу, причому клітини нижнього епідермісу мають більш звивисті стінки; наявність продихів аномоцитного типу на верхній і нижній стороні листа; наявність волосків простих, багатоклітинних, T-подібних, що складаються з короткої 2-4-клітинної ніжки, що несе довгу тонкостінну клітину з загостреними кінцями, прикріплену до ніжки посередині і лежить горизонтально; наявність на обох сторонах листа великих, овальних ефіроолійних залозок з поперечною перегородкою; залозки складаються з 8 видільних клітин, розташованих в 2 ряди і 4 яруси, на короткій одноклітинній ніжці.

Епідерміс квіток має прямокутні клітини з дрібнозвивистими стінками, пилкок округлий; квітколоже густоопушене простими мечоподібними волосками, які в основі мають 2 - 4 дрібні довгасті клітини з тонкими стінками, кінцева клітина довга, біля основи вузька, потім розширюється, з товстими стінками, звивиста, часто відламується; основа волосків залозиста; ефіроолійні вмістища численні, схизогенні, округлі або овальні.

Відмінними морфологічними ознаками *листя горіху волоського* є: наявність тонких, довгих, простих волосків на листовій пластинці, причому на верхній частині листової пластини волосків менше, ніж на нижній. Епідерма представлена клітинами зі звивистими, тонкими клітинними оболонками. Продихи в епідермі листка спостерігаються з обох боків, тоді як на стеблах та черешках продихи відсутні. Розрізняють два типи епідермальних клітин. Перший тип клітин має багато кутів овальної форми, паренхімні, тоді як клітини другого типу прозенхімні, прямокутної форми, щільно прилягають одна до одної.

Далі проводили екстракцію згідно із рекомендаціями Державної фармакопеї України [3]. Екстракцію проводили настоюванням у водному та водно-спиртовому розчинах протягом різного проміжку часу.

Наступним етапом була ідентифікація біологічно активних речовин, що містить ЛРС звіробою звичайного, полину гіркого, горіху волоського. За допомогою відповідних реакцій ідентифікації підтвердили наявність флавоноїдів, дубильних речовин, каротиноїдів, іридоїдів, хінонів, сапонінів та ефірної олії.

Висновки. Проведеними дослідженнями було встановлено морфолого-анатомічні особливості такої лікарської рослинної сировини як трава звіробою звичайного, полину гіркого та листя горіху грецького, вивчений їх фітохімічний склад, підтверджена наявність біологічно активних речовин різних груп з потенційно широким спектром фармакологічної активності. Подальші

дослідження будуть спрямовані на вивчення фармакологічної активності досліджуваного збору.

Список використаної літератури

1. Liu, Y., He, M., Yin, T., Zheng, Z., Fang, C., & Peng, S. (2022). Prevalence of recurrent aphthous stomatitis, oral submucosal fibrosis and oral leukoplakia in doctor/nurse and police officer population. *BMC Oral Health*, 22(1), 353.
2. Юрочко, Ф., & Копанська, Д. (2020). Сучасна діагностика та комплексна терапія рецидивуючого афтозного стоматиту. *Здоров'я України*, 5 (56), 26-27.
3. Державна Фармакопея України. Державне підприємство "Науково-експертний фармакопейний центр". Вид. 1–е. – Х.: РІРЕГ, 2001. 556 с.